

Οι πολίτες ρωτούν για την οικονομία

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΖΑΪΡΗ***

Η όποια νέα διακυβέρνηση θα συναρτά την αποτελεσματικότητα και τη σοβαρότητα της από τον ειλικρινή τρόπο οριοθέτησης και τοποθέτησής της επί των ερωτημάτων που προκύπτουν και απασχολούν την καθημερινότητα του πολίτη. Οι ταλαιπωρημένοι Έλληνες πολίτες δεν διαθέτουν, μετά όλα όσα έχουν υποστεί, ούτε υπομονή ούτε και θα δώσουν ιδιαίτερη πίστωση χρόνου στην επόμενη κυβέρνηση.

Το ευφυές ανέκδοτο του υπερήλικου, πλέον των 90 ετών, ζευγαριού, που σκέφτηκε να πάρει διαζύγιο σε αυτή την ηλικία γιατί περίμενε πρώτα να πεθάνουν τα παιδιά του για να μην τα στεναχωρήσει, δεν ισχύει εδώ. Οι μάκρο και μικρο αναλύσεις των ακαδημαϊκών και η δυναμική αύξηση του ΑΕΠ ως πηγή πλούτου που θα βελτιώσει τη λειτουργία της πραγματικής οικονομίας και τις συνθήκες διαβίωσης του μέσου νοικοκυριού από ιδεολογικής πλευράς παραπέμπουν

στους ψαλμούς του Δαβίδ, Π.Μ.140: «Μη εκκλίνης την καρδίαν μου εις λόγους πονηρίας, του προφασίζεσθαι προφάσεις εν αμαρτίαις» και από πρακτικής πλευράς «έπεα πτερόεντα».

As μιλήσουμε, όμως, συγκεκριμένα. Πρώτον, στις αοριστολογικά διατυπωμένες προβλέψεις για το ΑΕΠ 2,4% για το 2019 και 1,2% μέχρι το 2024, ο απλός πολίτης ρωτά: «Τι σημαίνει αυτό για εμένα; Θα βελτιωθεί η κατάσταση στην τσέπη μου;»

Στο συγκεκριμένο ερώτημα, βέβαια, υπάρχει μια ψευδαισθησιμότητα στην κανονικότητα, καθώς το σύνολο του ιδιωτικού χρέους 230 δισ. (κόκκινα δάνεια περίπου 95 δισ. ευρώ, χρέη προς εφορία 100 δισ. και προς ασφαλιστικά ταμεία 30 δισ.), καθώς και υποχρεώσεις 130.000 ηλεκτρονικών πλειστηριασμών έως το 2021 (με 10.000 για τη φετινή χρονιά), δεν αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας. Εκτός και αν υπάρξει τέτοιος

οργανισμός επενδύσεων 40-50 δισ. ευρώ και ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας, υπηρετώντας ένα νέο μοντέλο παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας, οπότε το παραγόμενο εθνικό προϊόν θα είναι αποτέλεσμα μιας ανταγωνιστικής οικονομίας και όχι μιας καταναλωτικής συμπεριφοράς.

Από την άλλη, η πρόβλεψη παγκόσμιας στασιμότητας με μηδενικά επιτόκια και τεράστια χρέη δυσκολεύει περισσότερο την κατάσταση.

Δεύτερον, στις υποχρεώσεις πολιτών και επιχειρήσεων περί αύξησης των πιστοδοτήσεων, αφού από την άλλη έχουν μηδενίσει οι υποχρεώσεις των τραπεζών στον ΕΛΑ, ο απλός πολίτης και ο επιχειρηματίας ρωτούν αν θα εξασφαλισθεί καλύτερη πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα.

Στο ερώτημα αυτό η αληθινή απάντηση είναι ότι δεν είναι θέμα προσφοράς, αλλά ζήτησης δανειοδοτήσεων, καθώς τα αιτήματα που

υποβάλλουν δεν πληρούν προϋποθέσεις χρηματοδότησης και από την άλλη η ζήτηση δανείων από υγιείς π.χ. επιχειρήσεις είναι περιορισμένη. Το συμπέρασμα είναι ότι πρέπει να παρέλθει αρκετός χρόνος εξυγίανσης νοικοκυριών και επιχειρήσεων ώστε η ομαλοποίηση της οικονομίας να ενδυναμώσει τα εισοδήματα και να υπάρχει πραγματική συνεισφορά στο ΑΕΠ, να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των τραπεζών στις διεθνείς αγορές με εύκολο δανεισμό, τον οποίο όμως θα διοχετεύσουν για υγιείς επιχειρησιακές δραστηριότητες, π.χ. ανανέωση μηχανολογικού εξοπλισμού, επενδύσεις στη νέα τεχνολογία, και όχι στην κατανάλωση εισαγόμενων προϊόντων, που επιβάρυνε το εμπορικό ισοζύγιο και οδήγησε την οικονομία σε παράλυση.

Τρίτον, στις διακηρύξεις περί μείωσης των φορολογικών συντελεστών που ναι μεν δημιουργεί συνθήκες ευωχίας σε επιχειρήσεις και

νοικοκυριά, ο απλός πολίτης εύλογα αναρωτιέται, με βάση και την εμπειρία του παρελθόντος: Η μείωση των φορολογικών συντελεστών θα επιφέρει λογικά μείωση των κρατικών εσόδων, καθώς δύσκολα κανείς ελπίζει σε διεύρυνση της φορολογικής βάσης, και ως εκ τούτου, αν επέλθει αυτή η μείωση, τότε πώς το κοντέρ θα ανταποκριθεί στην επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος στον προϋπολογισμό, που κατά τα άλλα αποτελεί ισχυρή δέσμευση στους δανειστές;

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι υποθετική απάντηση θα μπορούσε να είναι ότι οι επενδύσεις που θα έρθουν αφού αρθούν όλα τα εμπόδια (γραφειοκρατικά, πολεοδομικά, διαφθοράς) θα συνδράμουν στη μεγέθυνση του ΑΕΠ και στην παράλληλη μείωση των συντελεστών. Εδώ, βέβαια, υπάρχει και ένα δεύτερο ερώτημα, που σχετίζεται με το τι θα γίνει μέχρι την πολυπόθητη έλευση των επενδύσεων, καθώς ο στόχος του πρωτογενούς πλεονάσματος ισχύει.

Τα ερωτήματα θα μπορούσαν να είναι άπειρα, αρκέστια όμως στα σοβαρότερα, ώστε να υποκινηθεί το ενδιαφέρον της νέας διακυβέρνησης στη στοχοθεσία συγκεκριμένων προβλημάτων που ζητούν άμεσα λύση. Και ακριβώς επειδή τα περιθώρια έχουν στενέψει, χρειάζεται δουλειά από την επόμενη ημέρα, δυστυχώς όχι και αυτή τη φορά με την επίκληση από μηδενική βάση, και βεβαίως κάτω από αντίξοες συνθήκες, καθώς οι άνθρωποι που στοιχίζονται γύρω από τα κόμματα και αναλαμβάνουν θέσεις είναι λιποβαρείς, ενώ η δημόσια διοίκηση λειτουργεί με τους δικούς της ρυθμούς, και όλα αυτά στο πλαίσιο μιας κοινωνίας, παράλογα πολλές φορές, διόλου ανεκτικής ως προς τον χρόνο υλοποίησης των υπεσχημένων.

* Ο κ. Αντώνης Ζαΐρης είναι αναπληρωτής αντιπρόεδρος ΣΕΛΠΕ, επίκ. καθηγητής Πανεπιστημίου Νεάπολης, Πάφος.